

LURRALDE ESTRATEGIA INTEGRATUAK, PLANGINTZA ESTRATEGIKOAREN KULTURA FINKATUTA

Posted on 09/04/2024 by Naider

Duela ia 10 urte, 2015ean, **HGII (Hiri Garapen Iraunkor eta Integratua)** Estrategien lehen deialdia egin zen. [2015 eta 2018 artean, beste bi deialdiren ondoren](#), 598 eskaera aurkeztu ziren, eta guztira 173 hirik lortu zuten finantzaketa. Horrela, 50.000 biztanletik gorako ia hiri guztiek eta 20.000 biztanletik gorako udalerrien % 70 inguruk DUSI estrategia bat dute, 2014-2020 EGEF funtsen bidez finantzatuta. Estrategia horiek, gaur egun, gauzatzeke dauden aurrekontuekin jarraitzen dute kasu askotan, eta Europak ezarritako 2023. urteko muga gainditu dute.

Ordutik, COVIDk, 2021-2027 aldirako EGEF funtsak bideratuko dituzten **Lurralde Estrategia Integratuak** iritsi aurretik eta horien bidez, hiri askok **Espainiako Hiri Agenda** onartu zuten (HGII Estrategia izan ala ez). Horrela, 2021ean 233 eskaera aurkeztu ziren Hiri Agendaren hiri pilotuen deialdira, eta 121 proiektuk jaso zuten finantzaketa, kasu honetan, pandemiak eragindako krisi ekonomikoari aurre egiteko hedatutako **Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren** bidez. Proiektu bakoitzeko jasotako funtsen kopurua nabarmen handiagoa da HGII Estrategien kasuan Hiri Agendako hiri pilotuen kasuan baino (1.362M €173 proiektutarako eta 20M €121 proiektutarako). Horrez gain, bi deialdi-motetatik eratortzen diren alderdi azpimarragarrienetako bat da, gaur egun, Espainiako udalerriek plangintza estrategikorako tresnak eskuratu dituztela, gure hiriek nahitaez aurre egin behar dioten [Trantsizio Berde](#)rako proiektu eraldatzaileak definitzen laguntzeko.

HGII Estrategien kasuan, ikuspegia mugatuagoa bada ere, lau helburu tematikotan zentratzen baita (teknologia, klima-aldaketa, ingurumena, gizarteratzea), hiri bakoitzari esleitutako aurrekontuari esker, proiektuak zuzenean gauzatu ahal izan dira dirulaguntzaren beraren kargura, eta **prozedura hori Lurralde Estrategia Integratuen deialdian errepikatuko da, ziurrenik**. Beste kasu bat **Hiri Agendako hiri pilotuena** da; izan ere, jasotako dirulaguntza, mugatuagoa eta **Hiri Agendaren Ekintza Plana** egiteko prozesua bera finantzatza bideratua, ez da zuzenean proiektuak gauzatzera bideratu. Hala eta guztiz ere, Hiri Agenda ezarri zuten hiriek laguntza jaso dute beren Ekintza Planean jaso behar zituzten [hamar helburu estrategikoetako batekin](#) lotutako beste dirulaguntza batzuk eskuratzeko orduan, aldeko puntuazioa ematen baitie alderdi horri, edo, batzuetan, nahitaezko baldintza ere bada ezaugarri horiek dituen plangintza-tresna bat izatea.

HGII Estrategien bideak hiri-proiektuak abian jartzeko orduan zuzenagoa dirudien arren, azkenean ez dirudi Hiri Agendaren mekanismoa baino arinagoa denik, oraindik hiri batzuek ez baitituzte esleitutako EGEF funtsak erabat gauzatu. Egia da Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planak mekanismo errazagoak antolatu dituela funtsak esleitzeko eta gauzatzeko, eta hori ez dator bat HGII estrategiak dituzten hiriek izan duten konplexutasun administratiboarekin. Lurralde Estrategia Integratuen deialdiak alderdi hori zertxobait hobetzen duen ikusiko dugu.

Baina, [Europako funtsetatik eta deialdi bakoitzaren ezaugarri eta konplexutasunetatik harago](#), bai HGII estrategiek bai Hiri Agendak udaletan egiten ari diren plangintza estrategikoko prozesuak indartzea lortzen ari dira. Ildo horretan, **Lurralde Estrategia Integratuek plangintzaren kultura berri samar hori finkatzea espero da**; izan ere, gogora dezagun, HGII Estrategien aurretik, eta Hiri Antolamenduko Plan Orokorrez gain, oro har, hiriek ez zutela plangintza estrategikorako tresna integralik 2015. urtea baino lehen.

Hiriek eta udalek, erakunde kudeatzaile gisa, **epe luzeko ikuspegiaren alde** egiten jarraitu behar dute, legegintzaldi bakoitzean ezarritako denborak gainditzeko; Europako politikek ezarritako jasangarritasun-helburu handiekin bat etorritik alde aurretik definitutako diren **proiektuen zorroa** eguneratu eta aktiboki mantendu behar dute; udal-antolamenduaren barruan, bai ikuspegi

teknikotik bai politikotik, herritarrek partekatuko dituzten **hausnarketa estrategikoko dinamikak** finkatu behar dituzte; HGII estrategiak eta Hiri Agendako Tokiko Ekintza Planak lantzeak **diziplina anitzeko eta sail anitzeko lantaldeak** eratzera behartu ditu udal-erakundeak, eta horiek sendotu eta normalizatu egin beharko lirateke udalen kudeaketa operatiboan. Alderdi horiek guztiak udal-korporazioetan lantzen jarraitu behar da, Europako finantzaketa-aukera desberdinen aprobetxamendua maximizatzeko, ez bakarrik laster **Lurralde Estrategia Integratuen** bidetik etorriko direnak, baita gaur egun **Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren** bidez artikulatzen ari direnak ere. Hainbat udalek Europako funts-bulegoak sortu dituzte dagoeneko, finantzaketa lortzeko funtsezko tresna. Oraindik hasiberriak badira ere, udal-egitura horiek hiri handiek inbertsioak erakartzeko dituzten bulegoek ordezkatzeko dituzten eredu-erantz eboluzionatu dutela irudika daiteke. Bulego horiek, Europako finantzaketa-deialdiei aurrea hartzeaz gain, sektore pribatura ere bideratuko dira, trantsizio berdean murgilduta dauden hiri horietan inbertsio jasangarrirako aukera ikus dezaketen enpresa eta jarduera ekonomikoetara. Lurralde Estrategia Integratuekin lotuta, **lurralde-ikuspegiak duten eta fokua lankidetzak publiko-pribatuan duten bulegoak**.

